

Pavol STRAUSS – všetko, čo nie je modlitbou je zbytočné

Lekár ľudských duší

Niektoré jeho publikácie majú zaujímavé názvy: *Kvety z popola*, *Nádhera nečakaného*, *Zákruty bez ciest*, *Úsmev nad úsmevom*, *Trofeje ticha*, *Všetko je rovnako blízke a ďaleké*. Iné sú vážnejšie: *Mozaika nádeje*, *Ecce homo*, *Tesná brána*, *Rekviem za živých*. Písal, aby stále viac prehľboval duchovnú oblasť človeka, aby vyjadril názory na život a svet, aby umeleckým slovom, filozofickou skratkou, láskavým humorom i sebaironiou, ponúkal poetické myšlienky vyžarujúce lásku k ľuďom. Stretnutia s jeho literárnym odkazom, vtedy i teraz, zostanú vždy v službe večnosti. *Niet náhod. Všetky stretnutia patria do oblasti milosti*.

Bol lekárom, chirurgom. Medicínu vyštudoval vo Viedni a v Prahe. Pôsobil v Ružomberku, Skalici, Bratislave a v Nitre. V lekárskejších časopisoch publikoval vyše 20 odborných prác (1947–1957). V roku 1992 získal čestný doktorát filozofických vied UPJŠ v Košiciach. Na pamätnej tabuli v Nitre sú slová z jeho denníka: *Smrť neovplyvní vesmírny čas*.

Vo sfére ducha

Pavol Strauss (30. 8. 1912 – 3. 6. 1994), slovenský spisovateľ a humanista, zanechal pre nás pozoruhodné literárne bohatstvo. V skratke jednej – dvoch viet vedel vystihnúť skryté duchovné podstaty ľudskej skutočnosti. *Žiť je vážna zodpovednosť, a žiť pre iných – ešte väčšia*. Mnohé jeho postrehy odrážajú hlboký myšlienkový obsah trvalých duchovných hodnôt, pretavených zo styku s ľuďmi smerujúcimi k Bohu. Sám bol mysliteľom ukotveným v židovsko-kresťanskej viere v osobnosť Toho, ktorý je. Celým svojim esejistickým dielom vnímal starosti a trápenia uboleného sveta, vyjadroval esencie svojho pohľadu na tajomstvá každodenných zápasov o zmysluplnosť duchovného napojenia na večnosť, lebo vedel, že *Absolútne môže vstúpiť do človeka i bránou obavy, úzkosti, priateľstva i choroby, bránou radosti i zúfalstva, vývoja či náhody*.

Bol filozofujúcim básnikom. Plášťom úprimnosti a pokory zakrýval ubolené srdce smrteľníka túžiaceho po nesmrteľnosti. *Dobre, že svet je voči nám strohý, nechápavý, nevďačný a chladný. Aspoň sa osvedčíme*. Človek Pavol Strauss sa napojil na hlboké pramene viery, nádeje i lásky v prisľúbení spásy od Toho, ktorý je Cestou, Pravdou i Životom. *Božia láska vyšľahla v Ježišovi a raz zachváti celý svet*. Autor tohto presvedčenia spoznal, že *zmysel života každého človeka je jeho odtlačok do sféry ducha*. Intenzitou srdca vyjadroval a prekonával bolesť duše. Most cez svoj život postavil na troch pilieroch: hudba, slovo, medicína. Vo chvíľach úžasu i v záplave nečasu vyjadril dôstojnosť ľudskosti človeka v kráse a hĺbke myšlienok.

Pavučiny jeho krátkych zamyslení oslovujú tých, ktorí znejú v tónine Straussovho presvedčenia: *Medzi všetkým je neviditeľný súvis.*

Neustále odpovedáme na otázky

Možno sa stane na Slovensku druhým Majstrom Pavlom. Vycizeloval miniatúry myšlienkových nádejí do zmysluplných obrazov. Jeho aforizmy ponúkajú zdravý

úsmev múdrosti. Každá myšlienka, esej i zamyslenie sú básňou na zrkadlovej ploche lekárskeho remesla naplneného nádejou k zlepšeniu súčasného stavu. Pohľadom do večnej budúcnosti ako skalpelom chirurga uberal šancu vyhrážajúcej sa smrti, ktorá nezíska úplné víťazstvo nad tými, ktorí Duchom omilostení spoznali silu životodarného Slova. Pavol Strauss naďalej udržiava

poryvy nádeje, lebo aj jemu celoživotná skúsenosť ukázala, že *odpovede, ku ktorým človek prichádza sú vlastne otázky.* Kaleidoskop absurdít prekonal umením vedieť začať vždy znova, z krížovej cesty vystúpiť apokalypsou odpustenia. *Hádam je bolesť dozretá láska.*

Ujo Paľo si možno až príliš často myslel, že zostane človekom nikoho. Zo svojich bôľov vyrobil stručné perly nezmerných rozmerov. Tie sa jagajú pre mnohých... Pavol Strauss pochopil, že život je skúška, všetko je prípravou, tajomným vzývaním, útechou kríža. Ako riešenie všetkého ponúkal láskavú obeť. *Podstatné znaky človeka sú poznanie, láska a rozhodnutie.* On sa rozhodol vypovedať o poryvoch svojej duše, tušeniach a nádeji. My načúvame jeho modlitbám... (dmj)

